

	Textiel ontrafeld
Leerjaar:	PO groep 1/2/3
Type les:	Vorbereidende les voor de workshop 'Textiel ontrafeld' in De Museumfabriek.
Lesduur	60 minuten
Omschrijving van de les:	<p>Een les waarbij de kinderen op een verkennende, spelende en makende manier het textiel en de Twentse textielgeschiedenis onderzoeken aan de hand van een vertelpantomime.</p> <p>Wat is textiel? Welke soorten stof kan ik vinden in de klas? Hoe was het om te werken in een textielfabriek? Hoe kan ik een verhaal uitbeelden zonder geluid te maken?</p> <p>De kinderen bekijken afbeeldingen over het textiel en textielfabrieken. De kinderen onderzoeken wat textiel is en hoe dit wordt gemaakt. De kinderen spelen een vertelpantomime waarbij de leerkracht een verhaal vertelt over werken in een textielfabriek. De kinderen beelden dit verhaal uit. De kinderen vertellen hun ideeën over werken in een textielfabriek.</p> <p>De kinderen houden rekening met de spelelementen wie, wat en waar (spelelementen). De kinderen houden rekening met elkaar in spel, aangestuurd door de leerkracht (spelelementen). De kinderen beelden een verhaal uit bij een vertelpantomime (spelvormen).</p>
Onderwerpen	Textiel, Twente, kleding, textielfabriek
Vakgebied	Kunstzinnige oriëntatie (taal en spel)

Leerinhoud	
TULE kerndoelen 54	<p>De kinderen kunnen rekening houden met de spelelementen wie, wat en waar (spelelementen). De kinderen kunnen rekening houden met elkaar in spel, aangestuurd door de leerkracht (spelelementen). De kinderen kunnen een verhaal uitbeelden bij een vertelpantomime (spelvormen).</p>
TULE kerndoelen 55	De kinderen kijken/luisteren naar en praten over eigen werk en dat van anderen. (reflecteren).

Uitvoering	Textiel ontrafeld
Lesplanning	<p>Totaal: 30 minuten Inleiding: 10 minuten Opdracht: 15 minuten Reflectie: 5 minuten</p>
Vorbereiding:	<p>Bestudeer dit lesformat. Bekijk de presentatie: 'Textiel ontrafeld VL (presentatie)'</p> <p>Zet de volgende technische materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digibord met de presentatie

	<p>Zet de volgende materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantal voorwerpen van textiel, bijvoorbeeld handdoeken, theedoeken, sjaals, mutsen, kussens, schoenen, poppenkleren, etc. Deze voorwerpen hoeven nog niet voorin de klas te staan, maar kunnen tijdens de inleiding worden verzameld door de kinderen. • Start de les in de kring. • Zorg er voor dat tijdens de opdracht de kinderen vrij door het lokaal kunnen lopen, of maak gebruik van een speellokaal.
<p>Inleiding/ oriëntatie</p>	<p>Vertel: Binnenkort gaan we een workshop doen bij de MuseumFabriek. Om hier voor te bereiden, gaan we het vandaag hebben over textiel. Dat is eigenlijk een ander woord voor stof.</p> <p>Vraag: Wie ziet er iets in het lokaal dat gemaakt is dan stof?</p> <p>Voor de leerkracht: laat de kinderen een voor een iets ophalen zodat er voor in de klas een verzameling van voorwerpen van textiel ontstaat. Bekijk samen de verzamelde voorwerpen.</p> <p>Vraag bij verschillende voorwerpen: Wat is dit? Waarvoor gebruik je het? Hoe voelt deze stof? (Geef de voorwerpen door in de kring om ze te laten voelen.)</p> <p>Vraag: Weet iemand hoe textiel wordt gemaakt?</p> <p>Start de presentatie: 'Textiel ontrafeld VL (presentatie)' en toon afbeelding 1.</p> <p>Antwoord: Textiel wordt gemaakt in een textiefabriek op grote machines. Je ziet hier een foto van hoe zo'n fabriek er vroeger uit stond. Dit is een foto van een fabriek in Enschede ongeveer honderd jaar geleden.</p> <p>Toon afbeelding 2 (speel de video af)</p> <p>Vraag: Wat zie je hier?</p> <p>Antwoord: Dit is een weefgetouw. Dat is een machine die allemaal dunne draadjes kan weven tot een stof. Van die stof worden dan weer dingen gemaakt zoals kleren, theedoeken of lakens.</p> <p>Vraag: Wat hoor je?</p> <p>Antwoord: De machines maken veel lawaai. Op dit filmpje is één machine aan. Maar er stonden vroeger in de textiefabrieken heel veel machines bij elkaar. Het geluid was zo hard, dat sommige mensen er doof van werden toen ze oud waren!</p> <p>Toon afbeelding 3</p> <p>Vraag: Wat zie je hier?</p> <p>Antwoord: Je ziet het uitzicht op een stad. De stad die je hier ziet is Enschede, maar dan ongeveer honderd jaar geleden.</p> <p>Vraag: Wat valt er op?</p> <p>Antwoord: De rokende torens en weilanden zijn er nu niet meer. Ook lijkt me lucht vies</p>

	<p>door alle rook. Op elke plek waar zo'n toren stond, was vroeger een textielfabriek. Nu zijn er nog maar een paar torens over, maar er zijn geen textielfabrieken meer. Als wij binnenkort naar de MuseumFabriek gaan, is daar ook zo'n toren.</p> <p>Vertel: Er waren vroeger veel textielfabrieken in Enschede. Dat is bijzonder, want zonder de textielfabrieken was Enschede nooit zo'n grote stad geworden.</p>
Opdracht	<p>Ik ga zo een verhaal voorlezen over Tim. Tim werkte in zo'n textielfabriek in de stad. Jullie gaan dit verhaal uitbeelden. Jullie spelen het jongetje Tim, en beelden uit wat hij de hele dag doet.</p> <p>Regels: tijdens het uitbeelden raak je geen andere kinderen aan. Ook maak je geen geluid. Wel mag je je gezicht gebruiken om te laten zien hoe Tim zich voelt, en gebruik je houding en beweging om het verhaal uit te beelden.</p> <p>Voor de leerkracht: Pauzeer kort na elke zin zodat de kinderen de activiteit kunnen uitbeelden. Vraag geregeld dat een paar kinderen in hun pose blijven staan, en laat de andere kinderen dan naar elkaar kijken.</p> <p>Verhaal: Tim in de textielfabriek</p> <p>Tim ligt in bed. Hij wordt wakker en rekt zich uit. Hij doet zijn ogen open en kijkt uit het raam. Tim wrijft de slaap uit zijn ogen. Het is nog donker buiten. Het is nog vroeg! Tim stapt uit bed en kleedt zich aan. Eerst zijn broek. Dan zijn shirt met knoopjes aan de voorkant. Een voor een doet hij ze dicht. Dan trekt hij zijn sokken aan, en als laatste zijn schoenen. Tim gaat met papa mee vandaag. Samen lopen ze naar het werk. Bij de fabriek is het nog stil. Tim vindt dat fijn. Tim kijkt om zich heen. Hij ziet zijn vriendjes. Hij zwaait naar Hein. De machines gaan aan. Het lawaai was heel erg hard! Tim kijkt goed naar het weefgetouw. Hij volgt met zijn ogen de draden. Als er eentje los gaat, moet hij hem pakken. Daar gaat er één! Tim kruipt op zijn knieën tussen de machines door. Dit kon hij goed. Tim is lenig en klein. Hij beweegt zich in allerlei bochten. Hij pak de draad, draait zich om, en kruipt voorzichtig terug. Tim vindt het spannend omdat hij de machine niet mag raken. Geluk! Tim geeft de draad aan papa. Die maakt hem weer goed vast. Hij is heel blij met Tim, want papa is te groot om zelf de draad te pakken. Tim knikt tevreden en een beetje trots. Na een lange dag gaan Tim en papa weer naar huis. Tim is moe. Hij gaapt. Ook heeft hij honger, zijn maag knort. Hij eet zijn bord leeg tot de laatste hap. Nu gaat Tim weer naar bed. Hij gaat liggen op zijn zij, sluit zijn ogen, en valt langzaam in slaap.</p>
Reflectie	<p>Vraag de kinderen weer te gaan zitten in de kring.</p> <p>Vraag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wie kan er vertellen wat textiel is? • Wat heb je geleerd vandaag? • Wat was er het leukst vandaag? • Hoe was het om vroeger te werken in de fabriek? • Zou jij zelf in een fabriek willen werken?
Opruimen	Zet alle spullen weer terug op de juiste plek.